

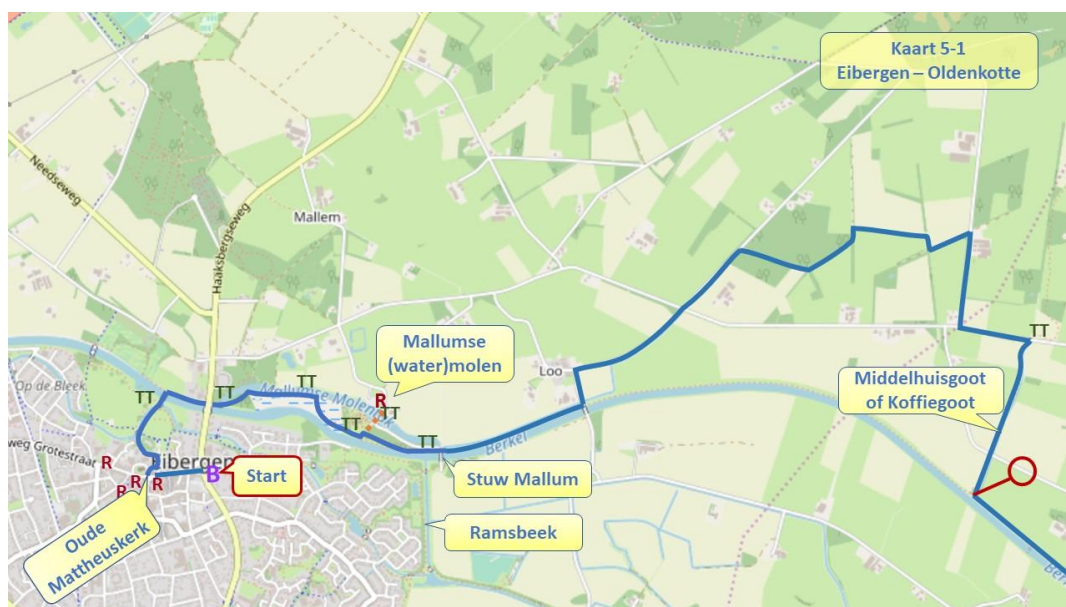

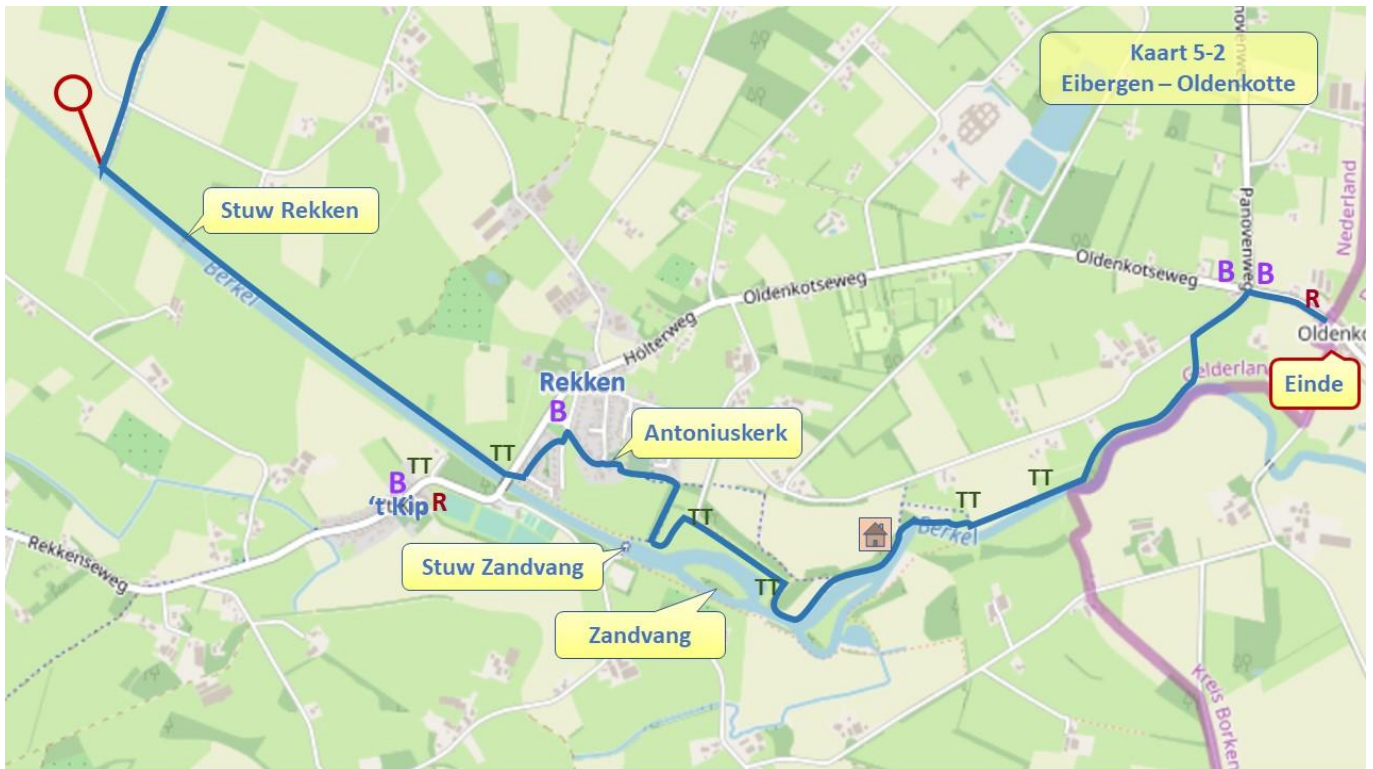
Berkelpad etappe 5

Auteur: Dolf Logemann

Eibergen - Oldenkotte (grens)

De route valt uiteen in drie delen met nogal verschillende landschapstypen. Het eerste deel, rond de watermolen Mallum is prettig kleinschalig en geeft een mooi beeld van het Achterhoekse landschap. Het tweede deel is zeer open en grootschalig agrarisch. De Berkel en het schouwpad erlangs zijn hier weinig interessant. Daarom zochten we variatie door een aantrekkelijke omleiding door het achterland via een bosgebiedje en de fraaie natuuroever van de Middelhuigoot of Koffiegoot. Nog een stukje schouwpad langs de Berkel en dan komt u bij het tweelingdorp Rekken en 't Kip. Na Rekken verandert het landschap sterk. De Berkel oogt hier veel natuurlijker dan in vorige etappes en de omgeving is reliëfrijk met veel hagen. Via smalle struin- en fietspaadjes en leuke doorkijkjes bereikt u de grens bij het minidorpje Oldenkotte.

Routebeschrijving

1. Vanaf beide bushaltes, zowel die van de bus uit Haaksbergen als die uit Groenlo, richting de verkeerslichten, hiervandaan loopt u richting de binnenstad (Grotestraat)
2. Grotestraat aflopen tot aan oud kerkgebouw (Oude Mattheüskerk).
3. Bij de Oude Mattheüskerk RA langs achterzijde, daarna direct RA, richting Openluchttheater
4. LA en na 50 m opnieuw LA, langs Openluchttheater. Doorlopen tot aan de historische Berkelhaven, herkenbaar aan een replica van een oude hefkraan
5. Ophaalbrug aan uw rechterzijde oversteken en direct RA. U loopt hier langs een oude Berkelmeander
6. Eerste zijpad RA, richting een blauw informatiebord in de vorm van een waterrad. Hier LA richting brug
7. Brug over de Berkel oversteken en RA
8. Voorbij de drukke Haaksbergseweg (waar u onderdoor loopt) houten bruggetje over, daarna wandelpad volgen. Bij keuzepunt L51 RD.
9. Na circa 150 m RA, pad door grazig natuurgebied
10. Aan het einde RD, daarna in de bocht van het (brede) pad opnieuw RD, deze keer een smal paadje door een eikenbosje.

NB. Het loont de moeite in deze bocht mee te gaan naar links voor een bezoek aan de Mallumse (water)Molen, ongeveer 150 m verderop.

11. Pad door het eikenbosje volgen tot stuw. Daarna RD, over linkerkade langs de Berkel (keuzepunt L14)

12. Bij de volgende brug LA (Brinkweg, keuzepunt L68), richting het buurtschap Loo

NB. U kunt desgewenst ook RD via het schouwpad. U komt dan uit in Rekken. De hieronder aangegeven route is iets langer, maar afwisselender.

13. Einde Brinkweg, RA (Looweg)
14. Bij kruispunt RD, na circa 300 m 1ste bospad RA. (Dit bospad heeft een echt straatnaambordje en de idyllische naam 'Nachtegaal')
15. Bospad met alle bochten mee geheel aflopen. Negeer halverwege een smal graspaadje in een bocht rechtdoor, met bordje 'Eigen weg'. Ga hier met de bocht mee en volg het bredere graspad langs de houtsingel. Het pad wordt na een aantal bochten een zandpad tussen eiken..
16. Het zandpad tussen de eiken eindigt bij een asfaltweggetje (Hoonesweg). Aldaar RA
17. Hoonesweg tot einde aflopen, daarna LA (Rekkense Binnenweg)
18. Na circa 300 m RA via schouwpad van de Middelhuisgoot. Deze beek wordt vanwege de kleur van het water ook wel de Koffiegoot genoemd
19. Aan het einde van de Middelhuisgoot RD via steenslagpad. In de Y-splitsing links aanhouden. Het pad komt uit bij de Berkel. Aldaar LA via het schouwpad. Halverwege het schouwpad, bij een vuilnisbak, kunt u op de kade lopen via een grindpad
20. Schouwpad aflopen tot de grens van de bebouwde kom van Rekken (keuzepunt K26).

Recht voor u: Rekken. Rechts over de brug bij de molen: 't Kip. In 't Kip vindt u desgewenst horeca; in Rekken is die afwezig.

21. Verkeersweg oversteken en tegenoverliggend voetpad tussen twee geschoren meidoornhaagjes in, daarna tussen de huizen door, eerste woonstraat LA (Zonderkamp)
22. Einde LA (Lindevoort) en direct scherp RA, daarna doorlopen tot een kerk
23. De kerk aan rechterzijde passeren en vóór de begraafplaats RA. In de rechterhoek, via smal fietspaadje langs het kerkhof en vervolgens achter de huizen langs
24. 1ste zijpad, bij keuzepunt K75, RA. Aan het einde, bij keuzepunt K44, LA via klaphekje
25. Volg voetpad over de kade. Bij het tweede bankje kade blijven volgen naar rechts

De waterpartij aan uw rechterhand is een zandvang. Zie de achtergrondinformatie voor meer informatie hierover.

26. Volg de oever langdurig tot aan steiger trekpontje. Aldaar doorsteken naar het naastgelegen fietspad en in dezelfde richting verder (keuzepunt K47)
27. Fietspad geheel aflopen tot asfaltweg, hier RA (Den Borgweg)
28. Na 150 m bij de kruising met de Oldenkotseweg RA
29. Na 250 m bereikt uit het plaatsje Oldenkotte en tevens de Nederlands-Duitse grens.

Hier eindigt deze etappe. Bushaltes vindt u bij punt 26 bij de kruising met de Den Borgweg en de Oldenkotseweg. Let op: de bus naar Eibergen bevindt zich aan de Oldenkotseweg, de bushalte naar Haaksbergen vindt u aan de Panovenweg aan dezelfde kruising.

Praktische informatie

Start

Bushalte 'Garage Grooters', Haaksbergseweg in Eibergen

Einde

Grens Oldenkotte

Openbaar vervoer

Het beginpunt is met bussen te bereiken vanuit de NS-stations Lichtenvoorde-Groenlo, Goor, Hengelo en Enschede. U stapt in Eibergen uit bij de halte 'Garage Grooters'. Zie hieronder voor de aanlooproute.

Vanuit Oldenkotte reist u terug met een buurtbus vanaf halte 'Café Rotering' richting Eibergen of Haaksbergen, daarna met aansluitend vervoer naar een van de NS-stations. In het weekend en op feestdagen is dit een belbus en dient u minimaal een uur van tevoren te reserveren via arriva.nl of 0900-1961.

Afkortingen in de tekst

In de tekst worden de volgende afkortingen gebruikt:

Rechtsaf = RA

Linksaf = LA

Rechtdoor = RD

Straatnamen

De beschrijving in de tekst vermeldt, cursief tussen haakjes geplaatst, consequent alle straatnamen. Dit is gedaan om de beschrijving te kunnen vergelijken met een topografische kaart of om gemakkelijker de weg te vragen. Echter, in het veld staan de straatnamen niet altijd aangegeven.

Horeca

- > In het centrum van Eibergen
  - > Het Muldershuis bij de Mallumse watermolen
  - > In het buurtschap 't Kip (bij Rekken)
  - > In Oldenkotte
- NB. Rekken zelf heeft géén horeca.

Achtergrondinformatie

Eibergen, stad of dorp?

Eibergen werd voor het eerst vermeld in 1188 als 'Parochie Ecberke', dat te vertalen is als Parochie Eikenberg. Het behoorde lange tijd tot het Bisdom Münster. Dit kerspel bestuurdde kerkelijk een groot gebied in de Noordoost-Achterhoek. Wereldlijk behoorde Eibergen tot de Heerlijkheid Borculo, een leengoed van hetzelfde bisdom Münster. Het is aannemelijk dat de Heren van Borculo Eibergen ergens in de 15de eeuw stadsrechten verleenden, maar echte bewijzen bestaan daar niet van. Het grondpatroon van het oude Eibergen is echter dat van een (ommuurde) stad, meer dan van een dorp van losse boerderijen. Eibergen leefde vooral van de handel en de overslag van goederen op de Berkel. De haven voor de berkelzompen is een aantal jaren geleden gerestaureerd. Deze ligt in een zijarm van de Berkel, net naast het centrum.

De Mallumse Watermolen en het Muldershuis

De Mallumse Molen is een uit 1784 daterende, uit zandstenen blokken opgebouwde watermolen met sluis en horeca. Het is een mooi stukje watererfgoed, tevens beschermd dorpsgezicht. De molen ligt niet aan de Berkel zelf, maar heeft een eigen molentak, met schutsluis. Schippers die voor het schutten op hun beurt moesten wachten dronken graag een borreltje in het naastgelegen Muldershuis. Als dorstige wandelaar kunt u daar nog steeds terecht.

Het tweelingdorp Rekken en 't Kip

Het buurtschap Rekken behoorde oorspronkelijk tot het (Münsterse) kerspel Eibergen. Ook de Stift in Vreden had belangrijke bezittingen in Rekken liggen. Rekken was dus tot ver in de 14de eeuw feitelijk Duits. Daarna kwam het geleidelijk in het bezit van de Achterhoekse adel. Via een (omstreden) gerechtelijk vonnis van het Hof van Gelderland kwam Rekken in 1615 in de invloedssfeer van de het Graafschap Gelre.

De kerk van Rekken is sinds de Reformatie protestants, maar een deel van de bevolking bleef katholiek. Niet vreemd, want het gebied stond voorheen lange tijd onder het bestuur van de Bisschop van Münster. Pas nadat het de katholieken in Nederland in de tweede helft van de 19de eeuw werd toegestaan om hun geloof in de openbaarheid te belijden, werd in 1872 ook bij Rekken een katholieke kerk gebouwd, aan de overzijde van de Berkel op grond van daar wonende katholieke boeren. Rondom deze kerk, waar in dezelfde tijd ook het nog steeds bestaande café Kerkemeijer werd gebouwd, ontstond de katholieke kern van Rekken. Die kreeg vervolgens de naam 't Kip, genoemd naar een van de boerderijen. In het dorp Rekken spreekt men echter over 'het andere dorp'. In buurtschap 't Kip staat ook de Rekkense Piepermolen.

De Zandvang bij Rekken

De grote waterpartij avoorbij Rekken is een zandvang, waarin het zand uit de Berkel kan bezinken voor het water de stuw bij Rekken passeert. De zandvang is nodig omdat de Berkel in Nederland veel vlakker loopt dan in Duitsland en op dit punt daardoor een verlaging van de stroomsnelheid optreedt. Om de drie jaar wordt hier zo'n 20.000 m³ zand weggebaggerd.

Geloven in de grensstreek

Toen Eibergen en Rekken in 1615 deel gingen uitmaken van het Kwartier Zutphen, kwam dit deel van de Achterhoek ook onder invloed van de Reformatie. De tot dan toe katholieke (Oude) Mattheüskerk in Eibergen en de Antoniuskerk in Rekken werden toegewezen aan de Nederduits Gereformeerde Kerk, toentertijd de staatskerk van de Verenigde Nederlanden. Aan de Duitse kant van de grens hadden juist de (protestantse) Lutheranen het moeilijk door het streng katholieke bewind van de Bisschop Bernhard von Galen.

Er ontstond daardoor een druk grensverkeer. Lutheranen uit Vreden gingen in Rekken naar de protestantse Antoniuskerk en Bisschop Von Galen bouwde kerken voor de Nederlandse katholieken pal op de grens in onder meer Oldenkotte en Zwillbrock. Beide kerken bestaan nog steeds.

Oldenkotte

Het buurtschap Oldenkotte ligt precies op de grens, met een Nederlands en een Duits deel. Feitelijk is het niet meer dan een doorgaande straat met een paar huizen, een kerk en twee cafés: één in Nederland en één in Duitsland. Tot 1990 werden beide delen verdeeld door een grenskantoor met een slagboom in de straat. Nu kunt u alleen nog aan de bestrating zien waar de grens ligt.

De Antonius van Paduakerk in het Duitse deel is een katholieke kerk, welke in 1657 is gesticht door Minderbroeders uit het nabijgelegen Zwillbrock. Zowel de kerk in Zwillbrock als die in Oldenkotte werden direct aan de grens gebouwd om vooral de katholieken uit de omgeving van Borculo en Haaksbergen te bedienen. In de 17de en 18de eeuw was het katholicisme in Nederland verboden, terwijl die in het Bisdome Münster juist sterk werd bevorderd. Het huidige kerkgebouw stamt echter uit 1923.

4

Neem een abonnement!
Meer dan 1500 wandelkaarten
www.wandelzoekpagina.nl/abonnement

voor slechts
€ 12,50